

A16 Vogelakker *

* Voor vogelakkers met een ingangsdatum van vóór 2023 gelden de voorwaarden van 2022.

Beschrijving

Een vogelakker is een volveldse, meerjarige maatregel die bestaat uit een afwisseling van:

- Stroken met een meerjarig eiwitgewas; grasklaver, klaver of luzerne.
- Stroken natuurbraak; ingezaaid met een mengsel van grassen, granen en kruiden.

Vogelakkers zijn bedoeld voor muizenetende roofvogels en uilen, maar ook broedende veldleeuweriken en overwinterende akkervogels worden door vogelakkers aangetrokken. Daarnaast kunnen graspiepers, gele kwikstaarten, scholeksters, Kieviten en grasmussen broeden in vogelakkers. Het aandeel eiwitgewas in de vogelakker bedraagt ongeveer 75% van de oppervlakte, het aandeel natuurbraak 25%. De stroken met eiwitgewas worden minimaal 1 keer per jaar gemaaid (en afgevoerd) en kunnen worden benut als groenvoer in de veehouderij. Bij het maaibeheer wordt rekening gehouden met de broedcyclus van de veldleeuwerik. Braakstroken kunnen fungeren als wintervoedsel voor vogels en worden dus niet geoogst. Om goed te functioneren moeten vogelakkers meerdere jaren op dezelfde plek liggen, zodat de muizenpopulatie zich kan opbouwen. Een vogelakker moet na een aantal jaar vernieuwd of verplaatst worden. Voor het laatste jaar kan eventueel pakketvariant b gebruikt worden, zodat in het najaar de grond bewerkt kan worden.

Beheereisen

- Pakket a: de beheereenheid bestaat van 15 mei tot 31 december van het daaropvolgende jaar voor 75% van de oppervlakte uit **eiwitgewas grasklaver, klaver of luzerne**. De overige 25% van oppervlakte bestaat uit natuurstroken bestaande uit mengsel van granen, kruiden en grassen die minimaal tot 15 maart twee jaar later blijven staan.
- Pakket b: aansluitend op pakket a bestaat de beheereenheid tot en met **31 augustus** voor 75% van de oppervlakte uit **eiwitgewas grasklaver, klaver of luzerne**. De overige 25% van oppervlakte bestaat uit natuurstroken bestaande uit mengsel van granen, kruiden en grassen.

Aanvullende beheervorschriften

- Het eiwitgewas en de natuurstroken worden in stroken naast elkaar geteeld (zie voorbeelden pag. 3).
- De natuurstroken zijn gemiddeld ca. 9-12 meter breed met een maximum van 15 meter. **Smallere stroken mogelijk in overleg met de ANV**. De breedte van de natuurstroken wordt afgestemd op de breedte van de maaier.
- Het is gewenst dat het eerste jaar voor 30 april wordt ingezaaid zodat de verschillende functies die de vogelakker heeft vanaf 15 mei kunnen worden benut. Mocht het zaad niet goed opkomen heb je nog de tijd om voor 15 mei opnieuw in te zaaien.
- Bij een vogelakker met grasklaver bestaat het grasklavermengsel voor minimaal 25-30% uit klaver. Het grasklavermengsel regelt u zelf (zie adviezen).
- Bij een vogelakker met grasklaver of klaver wordt de grasklaver of klaver in eigen beheer (dus niet via een grasdrogerij) minimaal 1 en maximaal 4 keer per jaar gefaseerd** gemaaid. Het maaisel wordt afgevoerd.
- De eerste maaibeurt is na 1 juni en u volgt het maaischema op pagina 2.

- Maaien vóór 1 juni alleen na goedkeuring van de veldmedewerker. Zodat de veldmedewerker een check kan doen op nesten en/of jonge kuikens en om er voor te zorgen dat deze bij de maaiwerkzaamheden gespaard blijven.
- De natuurstroken liggen altijd ‘in’ de beheereenheid, minimaal ca. 9 meter en maximaal 18 meter uit de randen.
- De natuurstroken bestaan uit graankruidentroken en één of meerdere wintervoedselstroken.
- Het kruidenmengsel en de zaaidichtheid voor de graankruidentroken wordt voorgeschreven door ANV Hollands Noorden. U bestelt het kruidenmengsel bij ANV Hollands Noorden.
- Eén van de natuurstroken of, indien van toepassing, elke 4e strook is een wintervoedselstrook (zie voorbeelden pag. 3). Deze wordt jaarlijks opnieuw ingezaaid met granen en rouleert na 2 jaar met een graankruidentrook. Het graan voor de wintervoedselstroken regelt u zelf.
- **Bij pakket b1 en b2 wordt de wintervoedselstrook (of stroken) niet opnieuw ingezaaid. In plaats daarvan wordt één van de graankruidentroken of, indien van toepassing, elke 4e strook opnieuw ingezaaid met graankruidentroken.**
- Beweiding is niet toegestaan.
- De beheereenheid mag alleen worden bemest op het gedeelte met eiwitgewas en is alleen toegestaan binnen 2 dagen na de maaiwerkzaamheden. Bemesting vindt uitsluitend plaats met rundermest; andere vormen van dierlijke mest of kunstmest zijn niet toegestaan.
- Chemische onkruidbestrijding is enkel pleksgewijs mogelijk. Dit wordt in overleg met de veldmedewerker uitgevoerd. Bij aanleg en beheer uitgaan van toepassen ‘best-practices’ (aanleggen vals zaaibed etc.) zodat bespuitingen tot een minimum beperkt kunnen worden.

Maaischema grasklaver (of luzerne) 2-3 keer	
1 ^e keer	Na 1 juni, de eerste veldleeuweriken zijn dan vliegvlug
2 ^e keer	Na 15 juli (of minimaal 45 dagen na eerste maaibeurt)
3 ^e keer	Na 1 september (of minimaal 45 dagen na tweede maaibeurt)
4 ^e keer	Optioneel naar eigen inzicht

Extra beheervorschriften voor Vogelakker Luzerne

- Indien luzerne als eiwitgewas wordt toegepast (i.p.v. grasklaver of klaver), dan zaait u parallel aan de natuurstroken ook een strook grasklaver in (richtlijn ca. 3 meter breed). De luzerne en grasklaverstroken maken samen ongeveer 75% uit van het totaaloppervlak van de vogelakker. Zie voorbeeld pag. 3.
- De luzerne wordt minimaal 1 en maximaal 4 keer per jaar gemaaid en afgevoerd. U hanteert de maacyclus zoals aangegeven in de tabel. Het maaien van luzerne mag worden uitgevoerd door een grasdrogerij.
- Bij het maaien van de luzerne laat u ook stukken luzerne ongemaaid, **minimaal 2% van de oppervlakte.** Dit in verband met insecten die profiteren van bloeiende luzerne zoals de luzernevlinder.
- De zaden voor de luzerne en grasklaver regelt u zelf.
- De grasklaverstroken maait u minimaal 1 en maximaal 4 keer per jaar gefaseerd* in eigen beheer (niet via een grasdrogerij). Het maaisel wordt afgevoerd.
- Naast deze extra beheervorschriften zijn ook alle voorgaande beheereisen en aanvullende beheervorschriften van toepassing voor een vogelakker met luzerne.

Adviezen

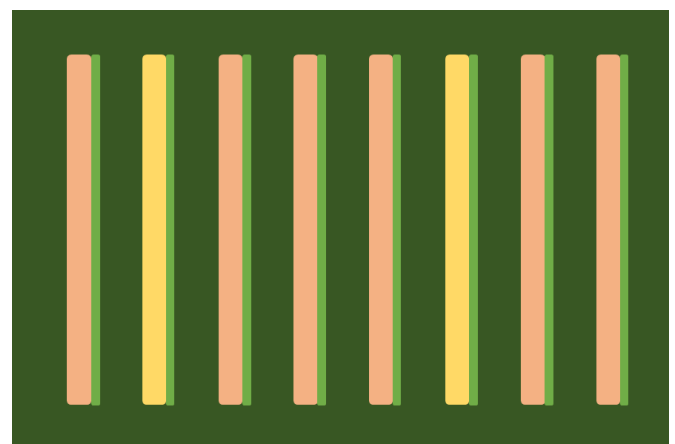
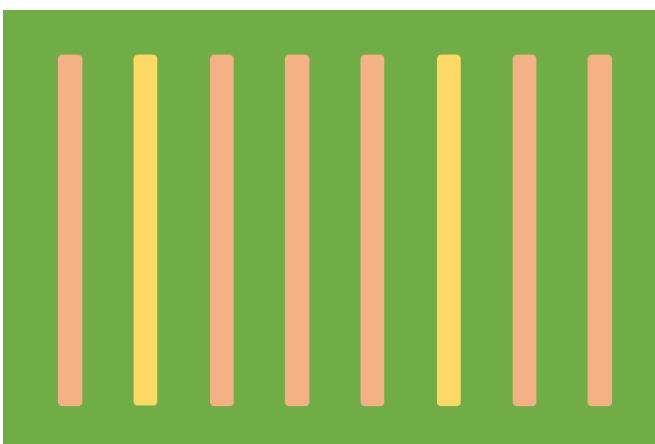
- Gebruik bij het grasklavermengsel bij voorkeur niet-productieve grassoorten, zoals rietzwenkgras, timothee en beemdlangbloem. Zeer productieve grassen vormen vaak een dichte mat en nemen het over van de klaver. In een dichte grasmat broeden geen vogels en zijn weinig insecten te vinden. De ANV kan u adviseren bij het mengsel.
- Een vogelakker ligt bij voorkeur in de open ruimte, niet te dicht bij een boerderij of andere bebouwing in verband met verstoring.
- De natuurstroken mogen vanaf het tweede beheerjaar na 1 augustus (maar vóór 1 april) voor de helft van de strook worden gemaaid. Het maaisel moet dan wel binnen een week worden afgevoerd. De structuurvariatie die ontstaat zorgt voor meer biodiversiteit.
- Vogelakkers liggen bij voorkeur 3-4 jaar op één plek en worden daarna verplaatst, om voldoende kwaliteit in het gewas te houden. In het laatste jaar kan pakketvariant b worden gebruikt, zodat in het najaar het perceel klaar kan worden gemaakt voor een nieuwe teelt.
- Indien gewenst mag vanaf het derde jaar een deel van de natuurstroken in het voorjaar opnieuw worden ingezaaid met het door ANV Hollands Noorden voorgeschreven kruidenmengsel. **Vóór 1 juni moet de strook dan weer bedekt zijn.**

* *Gefaseerd maaien:

Met gefaseerd maaien maait u niet alle grasklaver of klaver in één keer. U laat telkens delen staan (minimaal 30%), die u vervolgens met een volgende maaibeurt meeneemt. Op die manier ontstaat er structuurvariatie en kan er rekening gehouden worden met aanwezige nesten en opgroeiende kuikens. Een check van het perceel op aanwezige nesten of kuikens voorafgaand aan het maaien wordt daarom sterk aangeraden, zodat u weet welke delen u dient te laten staan. Overleg hierbij indien gewenst met de veldmedewerker.

Pakketten

16 a	1)	Vogelakker (grasklaver of klaver)
	2)	Vogelakker (luzerne)
b	1)	Vogelakker laatste jaar (grasklaver of klaver)
	2)	Vogelakker laatste jaar (luzerne)

Figuur 1 Voorbeeld voor indeling vogelakker. Links met eiwitgewas grasklaver of klaver, rechts met eiwitgewas luzerne

Legenda

	= Strook natuurbraak: graankruiden		= Luzerne
	= Strook natuurbraak: wintervoedsel		= Grasklaver of klaver